

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—HERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Ziua misionară.

*Venerați Frați,
Iubiți Fii,*

Ca și în anul trecut, prin scrisoarea noastră circulară Nr. 4499-1933, publicată în organul nostru oficial Nr. 20 din 15 Octomvrie, astfel și în anul acesta chemăm întreagă Eparhia noastră să participe la *Ziua misionară*, contribuind cu rugăciunile și cu obolul său la munca uriașă ce o depune Biserica lui Hristos pentru încreștinarea păgânilor.

Sacra Congregație pentru Propagarea Credinței ne trimite prin Excelsa Nunțiatură Apostolică, următoarea pastorală în aceasta privință, pe care o publicăm în cele ce urmează, însușind-ne fiecare cuvânt.

Pentru Ziua misionară
din 21 Octomvrie 1934.

Cuceririle Bisericii

Serbam centenarul al XIX-lea dela Răscumparare. De cand variul Calvarului a fost stropit cu sangele purpuriu al Omului-Dumnezeu, pana in momentul istoric de azi, cand Papa Piu XI, interpretând sentimentul tuturor creștinilor, a evocat și a praznuit cu un ritual solemn al iertării acest eveniment sublim al celei mai înalte răscumparări, au trecut 19 veacuri, în cursul cărora, opera Mântuirii, în mijlocul atâtor peripeți turtunose și înfletiri omenesti, a fost perpetuată învins mereu popoarele la lumina adevărului și în comorile harului divin. Cate suflete au fost mantuite într'un curs de atâtea veacuri. Cate popoare au fost conduse la poalele Crucii, devenind astfel mature și trand din sucui dătător de viață ce izvoarește din acel lemn minunat. Cate civilizații ridicate în numele Mântuitorului au înflorit pe acest pamânt, îmbogățindu cu aportul lor omenirea cu binefacen neprețuite. Istoria erei creștine nu este altceva decât istoria unei ascenziuni continue, în cursul căreia neamul omenesc, după ce a lăpădat barbarismul și a înlocuit forța cu dreptatea, schimbând moravurile, a gustat bucuriile cele mai curate ale vieții și a scris în analele culturii, artelor,

științei și progresului poezia măririlor sale.

Acestea sunt cuceririle pe cari Biserica, vestitoarea mesajului lui Hristos și moștenitoarea sângelui său prețios, le-a făcut între cele mai grele contraste doborând superstiții și greșeli, iar popoarelor arătându-le calea cea sigură a progresului obștesc și moral.

Sforțările titanice săvârșite în timpul din urmă pe teren religios științific și politic pentru turburarea opereii Bisericii și împiedecarea misiunilor ei apostolice, n-au isbutit să-i oprească pasul triumfal în cuceririle sale. Credința Bisericii catolice pătrunde și înaintează biruitoare pe vastele continente ale Africeii, Asiei și peste Ocean, vestind cuvântul Mântuirii și culegând roade îmbelșugate între popoarele cari până ieri ignorau și disprețuiau poruncile sfinte ale Evangheliei. Este aurora timpurilor noi, care licărește pe acele ținuturi îndepărtate, lăsând să întrevedem o lumină de viață creștină și civilizată, fecundată de oboselile și sângele eroilor martiri.

Câte suflete mai sunt de mântuit :

Durere însă, că priveliștea strălucită a cuceririlor ce se realizează mereu și speranțele cari răsar de aici, sunt întunecate

întru câțva de trista realitate a mulțimilor cari se află încă înafară de câmpul de activitate al misionarilor. Mai sunt gloate nesfârșite, la cari încă n'a ajuns ecoul Evangheliei. Sunt popoare cari și azi se află în întinericul păgânismului, din care nu pot ieși. Sunt ținuturi nesfârșite unde stăpânește maometanismul neimblânzit cu legile-i de fier. Sunt triburi scufundate în greșelile fataliste și superstiții, cari nu le lasă să întrezărească noul orizont al lumii spirituale. Dar mai trist este că în ținuturile acele vaste a pătruns deja, ori este gata să pătrundă, viclenia protestantă, care adăugând la vechile greșeli de mai înainte răfăcirile unei credințe, care nu mai este credința cea adevărată a lui Hristos, împiedecă, sau cel puțin îngreunează cucerirea acelor popoare de către Misionarii catolici.

Așa se pierd milioane și milioane de suflete pentru cari zădarnică este jertfa Calvarului. Aruncând o privire pe hărțile geografice ale globului, și fixându-ne ochii pe zonele imense unde încă n'a fost înplântată Crucea Nazarineanului, trebuie să rămânem adânc mâhniți, dacă nu chiar emoționați până la lacrimi, cași marele sfânt Ioan Bosco, când privea aceasta hartă muncit de dorul de a converti popoarele îndepărtate. Aceasta este o priveliște plină de griji, care a muncit sufletul lui Benedict XV și muncește azi marele suflet al lui PIU XI, ale cărui străduințe pentru propovăduirea Evangheliei între păgâni sunt legate de o serie întreagă de inițiative laudabile și sfinte. Martori ai acestei priveliști dezolate sunt înșiși misionarii noștri cari din tranșeele luptelor lor ridică din adâncul inimii strigătul în fiecare zi, cerându-ne cu stăruință mijloacele pentru a da asalt ținuturilor păgâne și a le câștiga pentru împărăția lui Hristos.

Trebuiesc mijloace, oameni și provizii

Oastea misionară actuală, cu toate că în anii din urmă s'a sporit simțitor, este insuficientă, atât pentru a păstra pozițiunile câștigate, cât și pentru a proceda la noi înaintări. Actualmente lucrează pe câmpul misionar 18.028 preoți străini și indigeni; 8756 frați coadiutori; 50.554 sore străine și indigene; 74.147 cateheți; 62.087 învățători. Aceasta armată totală de 213.572 soldați ai lui Hristos, care abea ar fi de ajuns pentru o singură națiune catolică organizată din punct de vedere bisericesc, este de tot puțină pentru lumea misionară atât de întinsă, dacă ținem seamă de extinderea nemăsurată a continentelor unde totul trebuie întemeiat, și unde adesea trebuiesc mulți ani de muncă numai pentru a desțeleni pământul înainte de a începe sămă-

natul. De aceea e nevoie nu numai de îngrijirea de noi misionari străini, dar și de preoți indigeni, cari trebuiesc pregătiți la fața locului printr'o lungă și solidă formare morală și intelectuală, ceea ce necesită enorme cheltueli.

Afară de aceasta, cei 213.572 muncitori ai Evangheliei, mai trebuie să aibă pâinea de toate zilele, fie cât de modestă, pentru a putea trăi și a dovedi munca zilnică și anevoioasă. Să nu se creadă că harnicii aceștia au la dispoziție mijloace, resurse locale, de unde să și procure întreținerea necesară. Este vorbă în genere de creștini săraci, cari nu sunt în stare să întrețină pe preoții lor, ba din contră adesea sunt așa de săraci încât trebuie să facă apel la milaostenia misionarilor.

Mai adăugați că această armată de luptători are nevoie de arme și de mijloace potrivite pentru a pătrunde în țările păgâne ori pline de greșeli și pentru a propovădui acolo religia lui Hristos. Mijloacele acestea sunt capelele și bisericile, unde se vestește cuvântul lui Dumnezeu, se administrează sacramentele, se desfășoară în cultul divin cea mai eficace propagandă apostolică, sunt școalele unde tinerimea păgână ia lecții și prin instrucțiunea dată de învățătorii catolici învață și adevărurile credinței vestite de Mântuitorul. Sunt operele de asistență socială, prin care venind în contact cu o dragoste practică în mod eroic, gustă bunătatea și frumusețea creștinismului. În prezent se află în țările misionare 56.237 biserici, 37.200 școli cu 2.288.171 tineri, 771 spitale cu 36.301 paturi, 108 spitale de leproși cu 12.779 paturi, 1971 orfelinate cu 112.990 orfani, 428 aziluri pentru bătrâni cu 17.658 bătrâni plasați. Cum să se întrețină toate acestea așezăminte de credință de cultură și de ajutor? Cum să se înființeze alte institute de felul acesta unde se întinde zilnic activitatea misionară, dacă vor lipsi mijloacele și proviziile necesare pentru întemeierea și întreținerea lor?

Nevoi extraordinare.

Afară de aceste nevoi ordinare și urgente, cari formează viața și speranțele misiunilor, se adaogă din vreme în vreme altele cari agravează situația și așa critică a vestitorilor Evangheliei. În India este cutremurul de pământ care dărâamă biserici, școli și aziluri, lăsând durerea și jalea peste acelea creștinătăți înfloritoare. Pe insulele întinse ale Oceanului sunt ciclone și tifoni, cari din când în când bubue cu furie distrugând case și clădiri ridicate cu atâtea jertfe. În China sunt inundațiile râurilor Galben și Albastru, cari distrugând zăgăzurile și barierele, inundă teritorii imense,

făcând mii și mii de victime, pricinuind mizerii înfricoșate, ce silesc pe locuitori să emigreze să-și caute aiurea muncă și pâine. Tot în China băntuie cu furie banditismul și comunismul, cari, aliați în ura neînăpăcată, cu cruzime atacă misiunile noastre jefuind și pustiind tot ce iese în calea lor. În Africa este seceta, care uscă holdele, este epidemia ce biciuește pe sârmanii locuitori, este boala somnului cu toate urmările dezastruoase pricinuite de dânsa. Apoi ici-colea este scumpetea care chină satele și orașele, pricinuind o lipsă generală ce se revărsă în mod inevitabil pe misiunile catolice deja sărace și încercate de alte nenorociri și într'o stare plină de griji.

Fața de atatea nenorociri misiunarii sunt nevoiți, nu numai să dreagă și să refacă cu răbdare tot ce a distrus forța naturală și răutatea oamenilor, ci să dea și ajutor acelor populații, cari după ce au gustat odată darnicia Pastorilor lor, numai de la dânsii așteaptă pâinea ce le lipsește și mângăierea care să-ntărească încercările dureroase.

Cine se îngrijește de toate?

Ceea ce înfruntă nevoile ordinare și extraordinare ale Misiunilor este fără îndoială Opera Papală a Răspândirii Credinței; *operă principală, fundamentală, indispensabilă pentru viața și viitorul Bisericii luptătoare care se desvoltă tot mai mult în țările păgâne*. Opera care s'a dovedit: „Organ al însuși Scaunului Apostolic pentru adunarea ofrandelor credincioșilor din toate părțile lumii și pentru distribuerea lor la toate Misiunile catolice”.

Dacă acest organ vital va fi întreținut mereu prin darurile marimonioase ale credincioșilor, viitorul Misiunilor este asigurat. Dacă însă darurile vor continua să scadă, vom avea neapărat o micșorare în dezvoltarea propagandei Evangheliei, o micșorare care poate fi motiv de mare descurajare pentru neînfricoșatii pioneri, cari, pentru realizarea programului lui Hristos, luptă cu greutate de tot felul.

Episcopii noștri și-au dat bine seamă de nevoia susținerii Operei propagării credinței: își dau silința ca zisa Operă să-și ajungă scopurile, pentru cari a fost întemeiată. Le exprimăm și pe calea aceasta recunoștința noastră cea mai vie. Însă nu toți sprijinesc străduințele Episcopatului. Este încă lipsă de înțelegere din partea celor ce nesocotesc această operă, și din partea acelor cari îi fac daune, fie chiar involuntar. De fapt foarte mulți oameni trăesc și fac ca și când n'ar exista Misiunile și n'ar fi milioane de păgâni de convertit. Iar alții folosindu-se de buna primire

de care se bucură idea Misiunilor în mijlocul poporului creștin, nu fac altceva decât să cerșească mereu și cu stăruință obolul credincioșilor, deși acesta nu este întrebuintat atunci de loc pentru scopul Misiunilor sfinte, sau este întrebuintat abia în parte. Urmează apoi că Opera Propagării credinței, făcând o singură dată într'un an, în luna Octomvrie, apelul său pentru Ziua Misionară, găsește terenul deja exploatat și ceea ce adună e cu bine inferior față de nevoile dela ordinea zilei ale Misiunilor.

Stagnarea ofrandelor

Trebue să constatăm cu durere, că pe când Opera Pontificală a Propagării Credinței își împlinește admirabil misiunea ei spirituală, culturală și de organizare, mulțumită Directorilor Naționali atât de râvnitori și mulțumită conlucrării ce li-se dă din partea Directorilor Eparhiali, pătruși și aceștia de un zel infocat de altă parte ofertele anuale scad simțitor.

Din nefericire ne găsim într'o stagnare ce dă de gândit. Să vedem statisticele cele mai noi. În anul 1929 s'au adunat pentru pomenita Operă 66.383.863 lire italiene; în 1930 lire 62.954.652, în anul 1931 lire 52.089.073; în anul 1932 lire 45.980.361; în anul 1933 aproape 38.210.000 lire italiene.

Care este cauza acestui regres? Criza care băntuie prin toate țările din lume și paralizizează chiar și cele mai binefacătoare lucrari, negreșit este unul din factorii ce contribuie la aceasta stagnare. Însă nu este unicul factor. Dacă toți preoții de mir ar fi pătruși de însemnătatea Operei și i-ar dedica cel puțin în ziua misionară energiile lor prețioase, pentru a ajunge scopul atât de înalt ce își propune, dacă clerul regulat așa de numeros și atât de merituos și-ar da silința într'o nobilă întrecere pentru reușita acelei zile, dacă poporul de pretot locul ar fi lămurit asupra situației și nevoilor urgente ale Misiunilor, stagnarea aceasta nu s'ar verifica în așa măsură. Nu trebue să uităm că poporului îi plac Misiunile catolice și știe să aprecieze eroismul soliilor lui Hristos, rămâne adânc emoționat de jertfele lor, cari adesea n'au nume pentru că sunt prea sfâșietoare. Sunt unele parohii cu aproape o mie suflete, cari cu râvna parohului, sau a unui propagandist activ, reușesc să adune într'un an două sau chiar și trei mii lire italiene, ceea ce înseamnă două sau trei lire de locuitor. Dacă pilda acestor parohii — pe cari în anul viitor le vom indica cu numele în toate revistele noastre — ar fi urmată pretutindeni, stagnarea ar înceta ca prin farmec și

greutățile problemei misionare în mare parte ar fi rezolvite.

O mare și grea răspundere

Dacă fiii greșelilor și ai întinericului fac eforturi enorme ca să triumfeze planurile lor nelegiuite, ce nu trebe să facem noi, fiii adevărului și ai luminii? Misiunile protestante sunt ajutate din belșugul banilor ce li-se furnizează din toate părțile cu o solidaritate impresionantă. Pentru ce nu facem și noi la fel, cu un gând mult mai nobil, anume de a mântui sufletele fraților noștri păgâni? Să ne aducem aminte de îndemnul grav al lui PIU al XI-lea rostit de pe înălțimea tronului apostolic în cuvântarea sa din ziua Rusaliilor 1922: „*Că un singur suflet să se piardă din cauza întârzierii noastre, din cauza lipsei de milostenia noastră: sau chiar și numai un singur misionar să trebuiască să-și oprească pasul din lipsa de mijloace pe cari noi să i-le fi denegat, este o mare răspundere la care nu ne-am prea gândit în toată viața noastră*”.

Cași oameni, ca cetățeni și creștini catolici să căutăm să ne scăpăm sufletul nostru de povara unei răspunderi așa grele, dând ajutor Misiunilor catolice și desfășurând o muncă de apostolat folositoare, îndestulind trebuințele neobosiților muncitori ai Evangheliei.

Să înflorească deci sentimentul milosteniei pentru Ziua Misionară din anul acesta, care trebe să fie solemnă manifestație de recunoștință față de Mântuitorul lumii. Să fim largi la inimă în rugăciunile noastre, la Impărtășaniile noastre și la orele de adorațiune, cari în ziua de 21 Octom-

vrie vor fi dedicate în mod special Domnului, ca să nu slăbească energia Misionarilor și pentru ca din brațele deschise cu ostenelele lor, să răsară și să crească secerișul îmbelșugat. Să fim darnici și să ne înscriem cu toții la Opera Răspândirii Credinței: mica și neînsemnata cotizație anuală să denoate datoria fiecăruia față de marea cauză a fraternității omenești. Toată lumea creștină și civilizată să fie largă la inimă, dând obolul cerut în Ziua Misionară, care este destinat numai și numai pentru Opera Papală a Propagării Credinței. A refuza acest obol ar însemna a nesocoti opera de civilizație și de cultură urmărită cu atâta trageră de inimă de către neîntrecuții eroi, cari pentru ridicarea morală și socială a popoarelor, îndepărtate, au părăsit căminul, patria și au renunțat la orice țintă de satisfacție pământească.

Fiecare om care are o credință și un ideal, în ziua misionară trebuie să devină propagator și apostol în deșteptarea inimilor nesimțitoare, indiferente sau reci față de datoria milosteniei. Să facă aceasta din dragostea către Isus, care în aceea zi se face cerșetor pentru continuatorii operei Sale de Răscumpărare. Să o facă aceasta întru amintirea aceluia sânge dumnezeesc, care pe Calvar s'a vărsat pentru toate popoarele. Să o facă aceasta pentru acel tezaur de cultură și inviolabil ce națiunile mai înaintate au primit dela creștinism. S'o facă în sfârșit, pentru a da o mângăere și în acelaș timp o dovadă de recunoștință acelor soldați neînfricoșați, cari în ținuturile sălbătice ale Misiunilor cu munca și cu sângele lor înfăptuesc în inimi Impărăția lui Dumnezeu.

Roma, la 10 August 1934, din Palatul Propaganda Fide.

Mons. Franco Carminati

Secretar General al Operei Pontificale pentru Propagarea Credinței.

Carlo Sallotti

Archiep. Tit. de Filipopoli din Tracia
Președintele Operei Papale pentru
Propagarea Credinței.

Astfel în anul acesta Ziua Misionară se fixează pe *Duminecă, 21 Octomvrie*.

Inoim prin acestea toate îndemnurile date în anul trecut și invităm Veneratul Cler să citească această circulară în toate bisericile parohiale Duminecă, în 21 Oct. iar în filii la sărbătoarea sf. Dumitru, respectiv, Duminecă, în 28 Oct. și Dumineca următoare, în 4 Noemvrie.

În Dumineca ce urmează acestei citiri se vor face colecte în toate bisericile parohiale și filiale, precum și prin alte organizații creștinești, ca Reuniuni Mariane, Agru, la școală etc.

Rezultatul colectei se va trimite până la 1 Decemvrie direct Veneratei Administrații Capitulare, Cluj, Calea Moșilor 24, cu mențiunea: „Ziua misionară” și se va raporta Oficiilor Protopopești cifra sumelor colectate, cari apoi vor raporta acestui Ordinariat.

Din șed. conz. 4 Octomvrie 1934.

Nr. 5615.

Indulgența Plenară.

De îndreptat: În afișele distribuite parohiilor cu privire la câștigarea Indulgenței plenare s'a strecurat o greșală și anume: la p. 4 lit. C. s'a scris în loc de „7 Născătoare de Dumnezeu” numai „3 Născătoare de Dumnezeu”. Frații Preoți sunt invitați a corecta această greșală pe toate afișele publicate credincioșilor.

Cluj, la 1 Oct. 1934.

Nr. 5568.

Hirotonire.

În ziua de 28 Septembrie a. c. au fost hirotoniți *subdiaconi și diaconi*, iar în ziua de 30 Septembrie, cu prilejul sfințirii bisericii din Uri, au fost hirotoniți întru *preoți* clericii absolvenți *Boca Leontin, Cosma Eugen, Bolog Ioan și Brehariu Zaharia*.

Din șed. conz. 4 Oct. 1934

Nr. 5530.

Numiri.

Onoratul *Alexiu Bidan*, paroh în Ilva Mare Lunca, este numit *protopop onorar* cu facultatea de-a *purta brâu roșu*.

Din șed. conz. 27 Sept. 1934.

Nr. 5574.

Onoratul *Adrian Silaghi*, preot nouhirotonit, este numit *administrator local* la parohia *Giula* (tr. Someș).

Din șed. conz. 20 Sept. 1934.

No. 5425.

Legea cumulului.

Primim dela Onoratul Minister al Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor, Direcțiunea Contabilității și Controlul Financiar, sub Nr. 135.698—1934 următoarea adresă:

„În conformitate cu dispozițiunile art. 15 din Decretul Lege Nr. 2420—1934, pentru prohibirea cumulului în funcțiunile publice, publicat în Monitorul Oficial Nr. 189 din 18 August 1934, cu onoare vă

rugăm să binevoiți a lua de urgență măsură — ca toate persoanele vizate de acest Decret și care ocupă mai mult de o funcțiune sub orice titlu, să ne înainteze pe adresa Direcției Contabilității, în termen de 15 zile dela data publicării prezentului Decret în Monitorul Oficial, declarațiuni scrise, arătând ce anume funcțiuni și însărcinări îndeplinesc, ce retribuțiuni primesc, care sunt cele două funcțiuni alese potrivit prevederilor acestui Decret și pe care din ele o socotește ca principală.

Veți atrage atențiunea celor în drept, că dacă nu se vor conforma în termenul arătat mai sus, vor suferi rigorile legii”.

Comunicăm Veneratului Cler, în general tuturor persoanelor aflătoare în serviciul Diecezei noastre, această adresă spre conformare strictă, cu adusul, ca declarațiunile, pe cari cei vizati, le vor trimite Onoratului Minister, să ni-le înainteze și nouă în copie.

Spre mai bună orientare menționăm, că în baza decretului citat, No. 2420—934, nimenea nu poate avea, mai mult de două funcțiuni, astfel celace până acum a avut mai mult de două funcțiuni, e liber să aleagă dintre ele două, pe cari dorește să le păstreze. Pe acestea are să le declare Onoratului Minister în sensul arătat mai sus, urmând, ca după funcțiunea pe care o consideră de principală, să capete salariul întreg, iar după cea secundară, va lua din salar numai 50%.

În acelaș sens cu aceleași consecințe vor face declarație și cei ce au numai două funcțiuni.

Cumularea, în felul acesta, a alor două funcțiuni se admite însă numai sub următoarele condițiuni:

a) Dacă nu există incompatibilitate sau prohibițiune stabilită de legile organice sau speciale ale acestor corpuri.

b) Dacă ambele funcțiuni sunt într-o strânsă legătură de specialitate.

c) Dacă aceste două funcțiuni se exercită în aceeași localitate.

Cluj, din ședința consistorială, ținută la 4 Oct. 1934.

Nr. 4996.

Statutele Reuniunii de Misiuni.

Publicăm nouile Statute ale Reuniunii diecezane de Misiuni Sfinte, modificate în ședința comitetului Central al Reuniunii la 12 Iunie a. c. și aprobate din partea noastră.

Ultimele Statute ale Reuniunii s'au modificat în adunarea generală ținută la 12 Aprilie 1923 în Gherla cu ocaziunea sinodului diecezan celebrat în aceea zi.

În noua formațiune a Eparhiei noastre era necesară introducerea unor modificări în Statute, și publicarea acestora, pentruca să ia cunoștință de ele și preoțimea încorporată prin noua arondare a eparhiilor.

Deci Veneratul Cler diecezan va avea pentru viitor să se acomodeze într-o toate acestor statute aprobate, atât în privința situației și datorinței lor de membri ai Reuniunii, cât și mai ales ce privește cererea misiunilor populare, pregătirea credincioșilor pentru aceste sfinte deprinderi și buna lor reușită.

Fiind scopul acestei Reuniuni atât de sublim: mântuirea sufletelor, pentru dobândirea cât mai desăvârșită a scopului apelăm la zelul și înțelegerea fraților preoți din pastorația sufletelor — ca să lucreze pentru această Reuniune, cu toate puterile lor sufletești.

Cei în stare materială mai bună să se înscrie de membri fondatori, ori pe viață. Să îndemne apoi și pe credincioșii mai înstăriți, fie intelectuali, fie țărani, ca să contribuie la scopurile Reuniunii — înscriindu-se de membri fondatori, pe viață ori ajutători în conformitate cu Statutele de mai jos.

Statutele Reuniunii de Misiuni sfinte din dieceza română unită de Cluj-Gherla.

I. Numele Reuniunii:

§. 1. Numele Reuniunii este: „Reuniunea de Misiuni sfinte din dieceza română unită de Cluj—Gherla“. Sigilul Reuniunii va purta chipul Preasfintei Treimi cu inscripția: „Reuniunea diecezană de Misiuni sfinte Cluj-Gherla“.

II. Scopul Reuniunii.

§. 2. Scopul Reuniunii este sfințirea preoților și a poporului credincios prin ținerea exercițiilor și a misiunilor sfinte pe întreg teritoriul diecezei.

§. 3. Reuniunea își pune întreaga activitate sub scutul Preasfintei Treimi, al Preacuratei Fecioare Maria, și al Sfântului Iosif, Logodnicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, patronul Diecezei noastre.

III. Membrii Reuniunii.

§. 4. Membrii Reuniunii sunt: fondatori, activi, ajutători și binefăcători. Cei activi sunt de două feluri: pe viață și ordinari.

§. 5. Membri fondatori sunt toți cari plătesc odată și pentru totdeauna o taxă de 1000 (una miie) Lei și întrucât sunt preoți au toate drepturile, pe cari le au membrii activi.

§. 6. Membri activi pe viață sunt toți preoții cari plătesc o taxă de 3000 Lei odată pentru totdeauna și se obligă să satisfacă datorințelor ce li se impun prin aceste statute.

§. 7. Membri activi ordinari sunt toți preoții diecezani fără deosebire, câtă vreme nu se găsesc în șirul membrilor fondatori ori pe viață. Aceștia vor avea să achite taxa anuală de câte 20 Lei la casieria Reuniunii, la întâiul pătrar al fiecărui an.

§. 8. Preoții aparținători altor dieceze vor putea fi primiți între membrii Reuniunii, singur la recomandarea Ordinariatului propriu și cu permisiunea Ordinariatului de Cluj-Gherla.

§. 9. Membri ajutători ai Reuniunii sunt toți credincioșii diecezei de Cluj-Gherla, cari plătesc anual taxa de cel puțin 5 Lei.

§. 10. Membri binefăcători ai Reuniunii sunt toți aceia cari contribuiesc pentru scopurile Reuniunii cu orice fel de sumă ori ajutor.

§. 11. Cartea de Aur a Reuniunii va cuprinde numele tuturor membrilor fondatori, membrilor activi pe viață și a binefăcătorilor Reuniunii.

IV. Drepturile și datorințele membrilor.

§. 12. Fiecare membru activ are dreptul de a contribui la îndrumarea afacerilor interne ale Reuniunii, având vot deciziv în adunările ei generale.

§. 13. În vederea trebuinței sufletului propriu fiecare membru activ este obligat: a) Să participe cel puțin odată în trei ani la exercițiile spirituale preoțești cari se vor ține în centru ori în districtele protopopești; b) Să se mărturisească în fiecare lună.

§. 14. Fiecare membru activ se obligă în caz de trebuință a lua parte activă la câte o misiune populară.

§. 15. Cheltuielile efective ale misionarilor trimiși de comitetul central se va plăti de casieria Reuniunii prin o simplă recunoștință vizată de Președintele Reuniunii. Dacă parohiile — în cari se fac misiuni — pot suporta spesele efective ale misionarului conducător, atunci acele spese se vor putea ridica din cassa respectivei parohii prin o simplă recunoștință, care va intra în socotelile bisericesti ale anului respectiv. Pentru augmentarea fondului Reuniunii, acolo unde se va crede potrivit, preotul local va face anual ori la ocazii binevenite și câte o colectă pe la familiile mai înstărite sau în biserică, sau cu alte ocazii favorabile. Această colectă se va înainta Prea Veneratului Ordinariat pentru Reuniunea diecezană de Misiuni Sfinte.

§. 16. Membrii destinați să coopereze în orice calitate la misiuni populare, sunt obligați ca cel puțin cu una jumătate de zi înainte de misiuni să țină între sine o reculegere sufletească împreună cu mărturisire, iar sub durată misiunilor să se supună întru toate conducătorului misiunilor. Cu ocazia misiunilor sacre se va observa sobrietatea cerută de spiritul adevăratei pocăințe.

§. 17. Fiecare păstor sufletesc este dator să aranjeze misiuni populare în parohia sa cel puțin odată la 10 ani.

§. 18. Pentru membrii repausați ai Reuniunii, fiecare membru activ va ce-

lebra an de an câte o sfântă Liturgie în săptămâna după Rusalii.

V. Organizarea și activitatea Reuniunii.

§. 19. Reuniunea stă sub patronajul și sub inspectia Prea Veneratului Ordinariat de Cluj-Gherla.

§. 20. Afacerile Reuniunii le conduce un comitet central, compus din un președinte numit de Ordinariat, toți preoții din gremiu, Vicarul Rodnei, toți purtătorii Oficiilor protopopești și toți pe cari îi alege adunarea generală.

§. 21. Alegerea din comitetul central se face cu aclamare, respectiv cu votare în secret, având vot numai membrii, cari sunt prezenți cu ocazia alegerii. Ales poate să fie fiecare membru activ fără considerare la domiciliu.

§. 22. Comitetul alege din sinul său tot pe timp de 5 ani: 2 vicepreședinți, un secretar general, un notar al ședințelor, un casier și un controlor. Alegerea acestora trebuie să fie aprobată de Ordinariat. Comitetul stăpânește, unde și când să se țină misiunile sacre, ori ar fi ori nu ar fi cerute din afară, și designează membrii cooperatori.

§. 23. Președintele convoacă și conduce toate adunările Reuniunii și ale Comitetului, și contrasemnează toate actele și procesele verbale ale Reuniunii. În cazul de paritate a voturilor, președintele decide cu votul său.

§. 24. Vicepreședintele este substitutul președintelui, având în această calitate toate drepturile și datorințele acestuia.

§. 25. Secretarul dresează procesele verbale, raportează despre activitatea Reuniunii în ședințele Comitetului și în adunările generale, poartă corespondența ce i-o încredințează președintele.

§. 26. Casierul manipulează averea Reuniunii, purtând evidență despre toate intratele și eșitele ei. Despre starea Casieriei are să raporteze comitetului și adunării generale.

§. 27. Controlorul va revedea socotelile casierului și la finea anului de

gestiune va clauzula așa: „Verificat și stabilit la suma de....“

§. 28. Reuniunea în fiecare an ține câte o adunare generală. Dacă din un motiv sau altul nu s'ar putea ține adunarea generală, Comitetul central va publica la finea fiecărui an raport general despre activitatea Reuniunii. Acest raport se va înainta Prea Veneratului Ordinariat pentru a se publica în partea oficială a organului eparhial „Curierul Creștin“.

§. 29. Adunarea generală aduce hotărâri valide cu majoritate absolută de voturi, fără de considerare la numărul membrilor prezenți. Aci se alege ori se reîntregește Comitetul central, se aprobă rapoartele despre activitatea anului precedent, prezentate de Comitet, se discută și rezolvă toate chestiunile de importanță pentru Reuniune. Rapoartele aprobate de adunarea generală se înaintază Prea Veneratului Ordinariat, cu o comitivă, în care se arată în rezumat activitatea dezvoltată de Reuniune.

§. 30. Prezidiul în cazuri de lipsă și urgente stabilește locul și timpul misiunilor, precum și persoanele cari vor conduce, misiunile și vor coopera la acestea.

§. 31. Membrii Comitetului cari nu au domiciliul în Cluj își pot da părerea în scris.

§. 32. Pentru buna reușită a misiunilor se va ține seamă de următoarele: a) după statorirea termenilor misiunilor, preotul local va pregăti pe credincioși cu cel puțin una lună înainte; b) pentruca roadele misiunilor să rămână neșterse, va înființa Reuniuni parohiale (reuniuni Mariane pentru femei, Agru pentru bărbați, Asociațiuni caritative: de ajutorare în caz de boale, de nefericiri, de înmormântare, ligă de temperanță, ligă contra sudălmilor, Tovărășia Sf. Iosif etc.); c) se va îngriji de răspândirea Presei bune din biblioteca populară diecezană și din alte biblioteci creștine; va înființa colportaj al presei, alegând persoane destoinice în acest scop, atât dintre bărbați cât și

dintre femei. Dacă mijloacele materiale vor permite, va distribui broșuri, imprimare cu rugăciuri și iconițe sfinte spre amintirea misiunilor; d) în sfârșit în fiecare an va serba o Aniversare a Misiunilor, cam la acelaș termen, prin o cuvântare ocazională și o devoțiune specială (Canon către Domnul Nostru Isus Hristos, Paraclisul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, Canon de rugăciune către Sf. Iosif etc.).

§. 33. În timpul misiunilor se vor cerceta toți bolnavii din localitate, împărțându-se cu sfințele Taine.

§. 34. Cu ocaziunea misiunilor conducătorul va cere preotului local concubinarilor, cari trăiesc necununați, fără de a avea vre-o piedică de căsătorie. Pe aceștia îi va invita prin preotul local ori prin primcuratorul bisericesc la Oficiul parohial, eventual îi va cerceta personal la domiciliul propriu, îndemnându-i cu toată stăruința să se cunune.

§. 35. Misiuni parohiale se țin și cu ocazia sinoadelor protopopești de primăvară și de toamnă, amăsurat ordinului Prea Veneratului Ordinariat Nr. 696/1922 publicat în „Curierul Creștin“ Nr. 5 din 1 Martie 1922, și în conformitate cu Regulamentul diecezan pentru ținerea sinoadelor protopopești p. II, publicat în Nr. 14 din 15 Iulie 1932 al organului diecezan „Curierul Creștin“.

VI. Desființarea Reuniunii.

§. 36. Desființarea Reuniunii se decide în adunarea generală de cel puțin 2/3 părți a membrilor prezenți. Hotărârea aceasta își obține valabilitate, numai prin aprobarea Ordinariatului greco-catolic de Cluj-Gherla.

§. 37. În cazul desființării Reuniunii, întreaga avere a ei trece la fondul preoților deficienți ai Diecezei greco-catolice române de Cluj-Gherla.

VII. Modificarea Statutelor.

§. 38. Statutele Reuniunii se pot

modifică singur din partea Adunării generale. Orice modificare a Statutelor intră în vigoare numai după aprobarea

Ordinariatului greco-catolic român de Cluj-Gherla.

Cluj, din ședința Comitetului Central ținută la 12 Iunie 1934.

Dr. Victor Bojor

canonic-președintele Reuniunii
diecezane de Misiuni Sfinte.

P. Dr. S. Chișiu
secretarul Reuniunii.

Nr. 5557.

APROBAT

Cluj, din ședința consistorială ținută la 27 Septembrie 1934.

ss. Episcop *Iuliu*

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficiala.

Din Apostolatul Prea Sfințitului Iuliu

— Incheierea triumfală a vizitațiilor canonice la Huedin. —

Drumul Apostolilor.

E vechiul drum... Duce peste șerpi și școrpioni, peste pietre colțuroase și dealuri istovitoare. Cu urcușuri amețitoare, pe lângă prăpastii deschise, prin mii de primejdii cari pândesc din bezna de noapte. Cărări, prea adesea șerpuitoare prin codri sălbatici, de unde ne aleșuesc pasul înspre bine fiarele înfiorătoare și tâlharii nedreptății.

E drumul Apostolilor, mistuiți de zelul credinței, de dorul aprins al veșniciei.

Pe acest drum se înșirue cetele țără de sfârșit ale mucenicilor eroi, ai povăduitorilor unui adevăr etern, petcutuit cu sângele Mântuitorului. Trețuți prin furie, prin jăratec aprins pe ruguri, prin munci iscodite de patima diabolică a unei lumi păgâne, pentru a le stoarce un cuvânt de tradare la adresa Celui Răstignit, ei sunt Apostolii, ei compun armatele de neînvins ale Evangheliei creștine, ei sunt crainicii pribeji ai triumfului sub steagul și scutul Ceriului, precum a binevoit a-i asigura Isus: „lată eu cu voi sunt până la stârșitul veacurilor“.

Din schinteia divină a Jertfei de pe Cruce s'au alimentat flăcările Apos-

tolatului creștin dealungul veacurilor.

Câți vor înțelege rostul dumnezeesc al cuvintelor Mântuitorului: „Foc am adus din ceriu și ce voesc, decât să se aprindă?“

Veacul acesta, cu oamenii robiți de bucuria efemeră a vieții tehnice, sunt neînțelegători pentru glasul Ceriului, precum o constată sf. *Pavel*: „Omul cel trupesc nu primește cele ce sunt ale Spiritului lui Dumnezeu, căci nebunie îi sunt lui, și nu le poate înțelege“.

Mintea acestui om pământiu este înnourată de toate concepțiile sufocante ale materialismului. O subjugă focul cazanelor aprinse, revărsarea de lumină feerică a saloanelor, mistica scenelor de teatru, senzaționalul ecranului, mirajul gloriei politice, splendoarea orbitoare a tramvaelor.

Chiar dacă flăcările efemerului le mistuie aripile, persistă oamenii veacului de azi în a gusta plăcerea caducă degajată din zborul de fluture prins ipnotic în orbita de licărire a unei luminări.

Cum să mai aibă omenirea timp și posibilitate să priceapă și admire

formidabila forță a spiritualității ce ne-a adus-o pe pământ Fiul lui Dumnezeu?

Focul sacru al Spiritului Sfânt se arată numai celor ce îndrăgesc sacra credință creștină, cei înălțați pe culmi, cu zbor de vultur.

Așa, și numai în această lumină spirituală, generic creștină, vom fi în măsura să apreciem calea de apostolat parcursă de Excelența Sa *Dr. Iuliu Hossu*, în 14 ani, săvârșind mai bine de 990 vizitații canonice, cu o stăruință vrednică de toată admirația noastră, și cu o perseverență model pentru o activitate pastorală arhierescă.

Distinsul Păstor pornește pe drumul apostolatului creștin, din primii ani ai înaltei sale misiuni

Trăește intens adevărul evangelic: „Voi sunteți lumina lumii“. Cu făclia credinței vii într'o mână și cu aceea a ideii naționale în alta, pleacă pe drumuri neumblate, pe poteci ascunse între munți, pe șosele defundate, vestind Evangeliul mântuirii prin puterea de viață dătătoare a Spiritului.

Cu ochii înlăcrimați ascultă poporul credincios cuvântul într'aripat al adevărului Legii Creștine, prinde curaj și avânt nou. Își înalță privirile toropite și o lumină de foc ceresc nebănuit îi deschide perspectivele largi de viață profundă, de fericire imensă, nehotărnicită, așa cum este însași eternitatea.

Dacă în acest drum majestos de nou și sănătos idealism creștin Arhipăstorul nu ar fi rostit nici un cuvânt, — precum l-a rostit cu atâta elan în totdeauna — singură prezența sa în mijlocul turmei hărțuită de toți lupii depravării, ai profitului ieftin și anarhiei, ar fi fost suficientă pentru a stârni încrederea, pentru a reclădi Sionul derăpănat al sufletelor.

Prin o viziune îmi apar înaintea ochilor sufletului miile și zecile de mii, credincioși înduioșați de frumuseța credinței ce o revarsă mănăstirile. Sunt pelerinii noștri scumpi. Poartă în frunte icoana Preacuratei, cântă „O

Marie“, și merg pedestri zile și nopți în șir, adesea prin ploii ori prin praful șoselelor, însetați de mângăierea Maicei Domnului, înspre Izvorul Tămăduirei, la Nicula, Bixad, Moisei, Strâmbu și Lupșa. Merg veseli, pentru a lua împărtășanie sfântă, și purtați de gândul, că acolo vor afla pe Păstorul iubit, conducând ruga.

Văd banderile de călăreți în pozoaba costumelor naționale, carele alegorice, convoiul copilașilor, marșul șoimilor, florile multe și lacrimile și mai multe ale bărbaților și femeilor, extaziați, că li s'a dat să vadă în satele lor pe Arhierul Mare. Cum să se pogoare un episcop din înălțimea tronului arhieresc până la umilele bisericuțe din sătulețele răzlețite la așa distanță, și legate de lumea civilizată cu așa drumuri, adesea prea „vicinale“, noroioase, strâmte, aproape impracticabile?...

Nu este o întâmplare oftatul unei bătrâne dintr'un sat, la vederea Arhierului sosit prin o ploaie torențială: „Ce poruncă mare a făcut să vii la noi prin așa vreme?“... Una singură, o spunem noi, porunca dragostei întru Isus Hristos.

Când dela Maramureșenii din țara lui Dragoș Vodă își ia adio la Congresul Agrului dela Sighet, plânge toată suflarea în jurul tribunei din piață la gândul, că Mănăstirea Moiseiului nu va mai fi cercetată anual de Prea Sfințitul Iuliu.

După vuetul revoluției din 1918, pașii „Arhierului vizitațiilor canonice“ străbat încrezători toate depărtările Eparhiei de Gherla, dela Munții Rodnei până la Maramureș, Satu-Mare și Sălaj, ca să se restabilească echilibrul moral al sufletelor răvășite, ca să se refacă încrederea și respectul pentru autoritatea de Stat, să se renască spiritul de ordine și sentimentul național.

Această atenție înaltă a arhierului pentru turmă și păstori în tot cuprinsul diezei, inspirată din iubirea care-l determină a se face tuturor toate, îi asigură încrederea desăvârșită și recu-

noștința plină de dragoste sinceră, profund creștinească a poporului credincios și a clerului deopotrivă. Stă în linia dreptei logice declarația unor preoți, foști aparținători Gherlei cu ocazia consacrării catedralei din Zălau: „Noi sufletește suntem legați de Gherla și de Arhiepiscopul Iuliu pentru toată viața noastră“.

Peste toate strădaniile și eforturile fizice aproape incredibile, dominează chipul Arhiepiscopului senin și radiază de bucuria împărtășanței sacrei iubiri creștine care îl determină să declare nu odată: Nici o floare, nici o podoabă merită Casei Domnului, nici o solemnitate din programul vizitației canonice nu-mi aparțin, ci toate, absolut toate le ofer lui Dumnezeu, căruia singur I-se cuvine toată Mărirea, iar noi fiind slugile Sale, prin care El lucrează și îndeplinește opera mare a mântuirii sufletelor.

Dacă la Huedin s'au desfășurat atât de grandioase solemnități pentru a sărbători prestațiile fără pereche ale Episcopului vizitațiilor canonice, e bine a se cunoaște, că sărbătoritul la primul anunț al proiectatei serbări a spus un categoric: nu, și numai ulterior a admis un program mai vast în considerarea, că poate să contribuie și aceasta la strângerea rândurilor în jurul Sfintei Biserici și a adevărului creștin, oțelind conștiințele participanților și mai mult în păstrarea dreptei credințe a Romei spre mai mare mărirea Acelui Dumnezeu, pe care-L slujim.

Purtând consemnul aceluiași zel, care a animat pe Apostoli și urmașii lor în secolara înlănțuire până azi, Episcopul Iuliu prin opera devotată și nobilă a păstoririi sufletelor, pe calea vizitațiilor canonice, se însiruie în rândul marilor propovăduitori pe cari Sf. Ilarie îi numește: „Aeternitatis satores“, fiindcă într'adevăr sunt semănători ai veșniciei. Ei aruncă în inimi germenii eternității, aprind acolo dorurile după fericirea Ceriului nehotărnică și nestânjenită de lacrimi, sus-

pine și efemer.

A știut să vorbească tuturor, în limbile diferite ale tuturor trebuințelor, și păstorilor sufletelor. Ne cugetăm la felul cum precizează cărările spiritului Sfântul Gregoriu Marele, Papa, într'o predică a sa în Basilica Sf. Petru la 591: „Cei ce s'au trudit odinioară să înalțe un turn împotriva lui Dumnezeu au pierdut între sine limba comună. La aceștia însă cari întru zmerenia spiritului purtau teama de Dumnezeu, s'a unit deosebirea tuturor limbilor. Așadară umilința a făptuit o nouă minune, iar acolo trufia a fost făcută de rușine prin confuzie“.

Cu adevărat prin umilința vedem realizată această generoasă și trudnică operă sufletească a vizitațiilor.

Precum columna de foc a dus pe Izrael peste primejdiile pustiului înspre Canaan, așa duce Spiritul Sfânt armata nestârșită a creștinătății, ca un far luminos, reflectând de lumină pe calea adesea grea, ce duce înspre patria cerească.

Prin Spiritul Sfânt ne atribuie Isus Hristos opera mântuirii după confirmarea: „Acela mă va prea mări pe mine, căci dintru al meu va lua și va spune vouă“.

Sub acest comandament al Ceriului, sub îndemnul Dragostei creștine, temelul Legii Blândului Isus, a plecat Episcopul Iuliu pe drumul vizitațiilor canonice, și Huedinul ultimul popas pastoral a constituit o coroană împletită nu omului, instrument al planurilor Provedinței Divine, ci lui Dumnezeu. Căruia singur se cuvine să I-se plece tot genunchiul.

Dr. Titus Malal.

* * *

Primirea P. S. Sale la Huedin.

Din prilejul încheierii vizitațiilor canonice ale Prea Sfinției Sale Părintelui nostru Episcop Iuliu, peste întreagă eparhia, clerul și poporul credincios a sărbătorit la Huedin în 15 și 16 Septembrie, în chip grandios marele eveniment, cu adevărat fără precedent în istoria bisericii noastre. Această sărbătoare, la care au participat efectiv, comunele

tractelor *Huedin, Cluj-Mănăştur și Buciumi*, 76 preoți, între cari întreg Veneratul Capitlu și protopopii tractelor: *Cluj, Cluj-Mănăştur, Huedin, Buciumi, Gârbou, Surduc, Iara, Bistrița, Reteag și Ileanda*, apoi toți șefii autorităților, în frunte cu dl. Dr. *Eugen Dunca*, prefectul județului, curatoratul din Cluj reprezentat prin dl. Dr. *Valentin Poruțiu* primcurator, primăria orașului Cluj, prin dl. primar *Nicolae Drăgan* și dl. consilier *Buzea și Peptea*, Agrul eparhial prin președintele *Alexandru Borza*, iar „Reuniunea Mariană” prin d-nele: ing. *Hossu, V. Poruțiu, I. Breban, O. Deleu, V. Pop, Tolciu, Bavariu, Lia Pop* etc. în frunte cu ilustra prezidentă d-na *Livia Boila*, a fost un cald și creștinesc răspuns la zelul și dragostea neprecupețită, cu care Prea Sfinția Sa a împrăștiat semânța fecundă a credinței, chiar și în cel mai îndepărtat și ascuns cătun al vastei Eparhii de Cluj-Gherla. A fost apoi această sărbătoare, în importantul centru și jur dela poalele Vlădeșei o frumoasă afirmare a sufletului românesc și creștinesc. Aici s'a încoronat cu lauri o activitate rodnică și a avut loc popasul unei călătorii lungi și istovitoare. Aici s'au contopit toate sufletele din îndemnul conștiinței creștinești — în admirație și adâncă închinăciune pentru Arhiepiscopul, care și-a împlinit cea mai grea și înaltă misiune cu nespusă râvnă și demnitate.

Din momentul intrării Prea Sfinției Sale pe teritoriul plasei Huedinului, Prea Sfinția Sa a fost subiectul unor manifestațiuni de o grandoare rară. În comuna Șaula, în fața unei porți de triumf, Prea Sfinția Sa a fost așteptat și salutat de către populația comunei în frunte cu dl. primpretor Dr. Galea, care printr'o inimioasă cuvântare salută pe înaltul Arhiepiscop în drumul său spre ultima comună a vizitațiilor sale canonice.

Prea Sfinția Sa Episcopul, de aici, descinzând din mașină, își continuă drumul într'o trăsură împodobită cu flori și trasă de patru cai.

În marginea orașelului Huedin apare prima poartă de triumf din seria celor treisprezece, unde Primarul orașului, dl. Dr. *Iliescu*, urează bun sositului păstor sufletesc, în numele populației din Huedin, oferindu-i tradiționala pâine și sare.

De aici întregul convoi, în aclamația mulțimei, plasată pe ambele părți ale drumului, a înaintat spre centru, unde în fața Primăriei Prea Sfinția Sa a fost salutat de către dl. Prefect Dr. *Eugen Dunca*, în numele guvernului și al populației din jud. Cluj. În urmă au mai vorbit: d. Dr. *Varna*, în numele Agrului local, Păr. Protopop *Munteanu*, în numele bisericii ortodoxe, păr. protopop *Kertész* în numele parohiei rom. cat., păr. protopop *Bokor* în numele bisericii reformate și dl. Dr. *Erdélyi*, în numele comunității izraelite.

În drum spre biserică Prea Sfinția Sa, a fost salutat la fiecare poartă de triumf de primarul comunei respective, căreia îi aparținea poarta.

Cele treisprezece porți triumfale, prin cari a trecut Prea Sfinția Sa în Huedinul îmbrăcat de în haină sărbătoare și arborat cu drapele naționale s'au înșiruit pe parcursul drumului triumfal, în modul următor:

Poarta I, ridicată în marginea orașului de *Primăria locală* cu inscripția: „*Bine a-ți venit*”;

Poarta II, ridicată în fața Preturii de către *Plasa Huedin*;

Poarta III, a parohiei *Ciucea-Vânători*, având inscripția: „*Pâinea noastră dăni-o nouă astăzi*”;

Poarta IV, a parohiei *Bociu*, cu inscripția: „*Bine a-ți venit, Intru mulți ani Stăpâne*”;

Poarta V, a parohiei *Bologa-Poieni*, cu inscripția: „*Intru mulți ani Stăpâne*”;

Poarta VI, ridicată în piața orașului de parohia *Huedin*, are inscripția: „*Iată Preotul Mare*”;

Poarta VII, a parohiei *Hodișu*, cu inscripția: „*Lăudați toate neamurile pe Domnul*”;

Poarta VIII, a parohiei *Fildul de*

mijloc, cu inscripția: „*Lăsați pruncii să vină la mine;*“

Poarta IX, este a parohiei *Fildul de sus*, cu inscripția: „*Sus să avem inimile;*“

Poarta X—XI sunt ridicate cu artistică măiestrie de parohia *Morlaca* la intrarea în strada bisericii purtând următoarele inscripții:

Poarta X, „*Bine e cuvântat cel ce vine întru numele Domnului;*“

Poarta XI, „*Doamne mântuește pe cei credincioși;*“

Poarta XII, „*Ave Maria;*“

Poarta XIII, din fața școlii este a parohiei *Brăișor*, având inscripția: „*Inchinăciune Tatălui, Fiului și Spiritului Sfânt.*“

Toate porțile de triumf au fost plănuite și construite sub conducerea și supravegherea Părintelui *Virgil Pop* parohul *Morlăcii*, care cu zel neobosit a alergat zi și noapte pentru buna reușită a serbării și *personal* a lucrat la împodobirea porților triumfale, a altarului din piață etc.

În fața porții din *Fildul de sus* așteptau copiii de școală în frunte cu d. director *Mitrea*, care a salutat călduros în numele școlii, elevii predând flori. În fața porții cu trei fronturi a comunei *Morlaca*, așteaptă Reuniunea „*Sf. Maria*“ care binevențează prin d-na *Galea* președintă și pâr. *Iuliu Truția* în numele tractului *Huedin*.

În fața bisericii *Prea Sfinția Sa* a fost primit de un sobor de preoți în frunte cu preotul local pâr. *protopop Gh. Russu*, care printr'o cuvântare în-suflețită binevențează pe înaltul oaspe în numele credincioșilor săi.

Prea Sfinția Sa, emoționat până la lacrimi, răspunde cu întreaga căldură a sufletului său de păstor.

La orele 4.30 s'a oficiat o litie împreună cu vecernie, după care *Prea Sfinția Sa* s'a îndreptat spre Primărie, unde a avut loc recepția tuturor autorităților, oficialităților, precum și a tuturor reprezentanților și reprezentanțelor asociațiilor cu caracter particular.

La recepții s'au prezentat următo-

rele delegații:

1. Curatoratul bisericii române unite,
2. Biserica ortodoxă,
3. Biserica romano-catolică,
4. Biserica ev. reformată,
5. Comunitatea izraelită,
6. Parlamentarii județului Cluj,
7. Administrația județană și locală, în frunte cu dl. Prefect Dr. *Eugen Dunca*, Poliția și Jandarmeria,
8. Judecătoria de Ocol și Corpul avocaților,
9. „*Agru*“ local,
10. Percepția, gara, P. T. T.,
11. Corpul didactic al Școlii de Arte și meserii,
12. Corpul didactic dela Școala primară,
13. Ocolul Silvic și Serviciul agricol,
14. „*Astra*“, despărțământul *Huedin*,
15. Reuniunea Femeilor „*Sf. Maria*“,
16. Reuniunea Femeilor otodoxe,
17. Reuniunea Femeilor romano-catolice,
18. Reuniunea Femeilor reformate,
19. Societatea Tinerimei „*Infrățirea*“,
20. Gruparea Comercianților și Industriașilor,
21. Pompierii.

După recepții *Prea Sfinția Sa* Episcopul *Iuliu* a făcut peste 40 de vizite fruntașilor orașelului *Huedin*.

Seara târziu, obosit peste măsură, *Prea Sfinția Sa* s'a reîntors în casa parohului local, unde într'un cerc restrâns a luat masa de seară.

Serbările de Duminecă.

Duminecă dimineața, deodată cu revărsarea zorilor, micul orașel dela poalele muntelui *Vlădeasa* își face impresia unui furnicar în plină activitate. Mulțimea credincioșilor izvorește de pretutindeni. Toate drumurile, de data aceasta pare că duc spre *Huedin*. Țărancă și țărani, mireni și preoți, în haine de sărbătoare s'au adunat să sărbătorească pe înaltul Arhiereu *Iuliu* cu ocuziunea ultimei vizite canonice din eparhia ce o conduce.

Din dosul celor 13 porți de triumf — opera părintelui *Virgil Pop*, fost

deputat — mulțimea nu mai contenește în parcursul ei spre centru.

Altarul construit pe o terasă imensă pavoază în verdeață și drapele, dominată de o cruce de dimensiune uriașe, așteaptă sosirea soborului preoțesc pentru celebrarea Sf. liturgii.

Asistența.

În mulțimea de peste 10.000 a *credincioșilor*, cari au venit să-și plece genunchii în fața altarului, am remarcat prezența dd. dr. Eugen Dunca, pref. jud. Cluj, prof. dr. Nicolae Drăgan, primarul Clujului, prof. dr. Iuliu Hațieganu, fost ministru, prof. dr. Alexandru Borza, dr. Aurel Socol; d-nele Livia dr. Boilă, Olivia dr. Deleu, Veturia dr. Pop, dr. Galea, dr. Poruțiu, Breban, Lia Pop, Nora Hossu, dd. dr. Peptea, dr. Bzuea, V. Pulca chestor, prot. rom. cat. Chereșteșiu, prot. Bocor, d-na și d. prot. Munteanu, dr. Galea, d-na și d. dr. Iliescu, dr. Pașca, dr. V. Poruțiu, dr. Erdélyi, prot. dr. Moga deputat, Septimiu Popa, toată intelectualitatea Huedinului și jurului etc.

Inceperea serviciului divin.

Fix la orele 8 dimineața, muzica clopotelor orașului Huedin, a anunțat plecarea soborului preoțesc dela biserică gr. cat. înspre piață, unde mulțimea așteaptă începerea Sf. Liturgii. Un șuerat prelungit de fluer de polițist a eliberat drumul de mulțimea credincioșilor. Patruzeci și patru de preoți în odăjdii au parcurs drumul spre altar, având înainte Sf. Cruce și praporii. La orele 8.30 își face apariția Prea Sfinția Sa Episcopul în trăsură cu patru cai. Mulțimea praporilor în semn de respect față de trimisul Domnului s'a aplecat.

Soborul preoțesc, a coborât terasa altarului întru întâmpinarea Înaltului Arhiepiscop, care fu primit cu întreg ceremonialul cuvenit.

Prea Sfinția Sa în pas domol, îmbrăcat în haină de ceremonie urcă treptele terasei înspre altar, împărțind Binecuvântarea Sa Arhiepiscopă

Inceperea serviciului divin a fost anun-

țată prin dangătul clopotelor tuturor bisericilor. În timpul serviciului divin a concertat corul Reuniunii Corale „Sf. Maria“ din Cluj de sub conducerea maestrului Caranica.

În timpul sf. Liturgii au fost împărțiți cu Sf. Daruri o mulțime de credincioși, de către chiar Înalt Prea Sfinția Sa. La sfârșitul Sf. liturgii Prea Sfinția Sa a rostit o măreață cuvântare, care a durat mai bine de o oră.

După cuvântarea Înaltului Arhiepiscop a urmat

defilarea și cortegiul etnografic.

Mulțimea cu o disciplină — mai mult decât militară — s'a încolonat pentru defilare. Defilarea a fost deschisă de fanfara comunei Gârbău. La rând au urmat cercetașele și cercetașii, precum și elevle și elevii școalelor din Huedin.

O bună impresie au făcut organizația Șoimilor din Aghireș, Gârbău și Sânmihaiul Almașului, după care au urmat Moții din Bociu, prezentând un frumos car alegoric cu geamgii. Alt car alegoric a urmat în mijlocul populației din comuna Nearșova, simbolizând o șezătoare.

Comuna Bologna sub conducerea preotului său a defilat într'un pas militar. La rând a urmat comuna Poeni, care pe lângă mulțimea credincioșilor săi a prezentat un frumos car alegoric tras de 8 boi plăvani simbolizând cioplitorii de piatră.

Pe rând au trecut apoi comunele: Almașiu, Ciucea și Vânători, distingându-se prin frumoasele lor porturi naționale. Celor trei Filduri le-a urmat comuna Ciuleni, sub conducerea învățătorului lor.

Din Mărgău a defilat organizația femeilor „Sf. Maria“.

Cea mai mare reușită a avut-o comuna Morlaca, grație spiritului de bun organizator al părintelui Virgil Pop și a învățătorului, care a defilat în fruntea unui banderiu de călăreți.

O bună impresie a lăsat comuna Hodișu cu mulțimea carelor sale ale-

gorice, simbolizând: șezătoarea, războiul, casa țărănească, lemniarii și „furca“ la desfăcutul porumbului. Defilarea a fost încheiată de banderiu de călăreți al comunei Fildul de Sus.

După terminarea defilării în sune-tul clopotelor s'a făcut o impozantă *Procesiune Euharistică* din piață spre biserică. Pe tot parcursul distanței credincioșii evlavioși stăteau în genunchi pe ambele părți ale șoselei.

Ședința festivă a Agru-lui și a Reunilor „Sf. Maria“.

La orele 1 a avut loc deschiderea festivă a Congresului Agrului în prezența Prea Sfinției Sale Episcopului Iuliu și în fața unei săli arhipline. Primul a luat cuvântul d. prof. dr. Alexandru Borza, președintele Agru-lui Eparhiei de Cluj-Gherla.

D. prof. dr. Borza într'o cuvântare impresionantă elogiază pe Prea Sfinția Sa, în numele Agrului diecezan. Domnia Sa mulțumește Prea Sfinției Sale Episcopului pentru râvna apostolică în legătură cu asociația Agru, creată pentru a contribui la înstăpânirea spiritului evanghelic pe plajurile noastre și a contribui la adevărata noastră încreștinare. Agrul își propune să fie o adevărată oștire pentru apărarea Bisericii unite cu Roma. Roagă pe Prea Sfinția Sa să binecuvinteze Congresul anual al Agru-lui diecezan, convocat cu prilejul acestor festivități.

După inimoasa cuvântare a dlui dr. Alexandru Borza, ia cuvântul Prea Sfinția Sa Episcopul Iuliu, dând binecuvântarea cerească pentru începerea lucrărilor Congresului, după care d. secretar dr. Iustin Juga, a cetit raportul general al Agru-lui din Eparhia Clujului, arătând că s'au înființat 299 secțiuni parohiale, stăruind în special asupra contribuției preoților, a Reuniunilor „Sf. Maria“ și Astru-lui studențesc. D. dr. Iustin Juga încheie cetirea raportului prin parentarea celor trei răposați din comitetul Agrului și anume Mihail Ogoreanu, Mircea Pop și Simeon Russu, anunțând în acelaș timp și dorința d-lui dr. Al. Borza de a demisiona din postul de președinte.

Președintele comisiei de candidare d. prof. dr. Nicolae Drăgan, propune

ca în locul celor dispăruți să fie aleși: dd. prof. Octavian Prie, dr. Valer Ostate și ing. Ioan Hossu. Respinge în acelaș timp demisia d-lui Borza dela președinție Congresul prin vii aplauze ovaționează propunerea d-lui dr. N. Drăgan.

Pentru congresul general ce se va ținea la Lugoj, congresul eparhial a delegat pe d-nii Al. Borza, Valentin Poruțiu și Octavian Prie.

Constituirea „Uniunii Reuniunilor Mariane“.

În continuarea Congresului Agru-lui a avut loc și congresul de constituire a „Uniunii Reuniunilor Mariane“ de pe teritoriul eparhiei.

Congresul a fost deschis de către d-na Livia Boilă, președinta organizațiilor „Sf. Maria“ din Metropolia de Alba-Iulia și Făgăraș a cărei înălțătoare cuvântare o vom publica în numărul nostru viitor.

În numele Reuniunii din Huedin a vorbit d-na Eugenia dr. Galea, exprimându-și bucuria că tocmai orașelul Huedin a fost ales pentru ținerea acestei grandioase manifestații naționale și religioase.

După scurta cuvântare a d-nei E. Galea, se alege ca prezidentă a „Uniunii Reuniunilor Mariane“ din Eparhia Clujului și Gherlei d-na Elena dr. Aciu, iar ca vice-prezidente d-nele Maria Agârbiceanu și Ida Breban. Pentru comitet au fost propuse toate doamnele președinte ale Reuniunilor Mariane parohiale.

Banchetul.

După terminarea Congresului, pe la oarele două și jumătate s'a servit banchetul în grădina de vară a hotelului Europa, în cinstea înaltului Arhiepiscopului. La banchet au participat peste 200 de frunțase și frunțași ai vieții noastre sociale.

Seria toasturilor a fost deschisă de Prea Sfinția Sa Episcopul Iuliu, care printr'o frumoasă cuvântare își exprimă mângâierea ce o simte la sfârșitul unei lucrări mari, săvârșite în via Domnului.

Prea Sfinția Sa ridică paharul, în cinstea Prea Fericitului Părinte Papa Pius XI și al M. S. Regelui Carol II.

În răspuns toastează d. prefect al județului Cluj, dr. Eugen Dunca, aducând omagiul guvernului și al populației județului Cluj și mulțumind Înaltului Arhiepiscop pentru tot ce a făcut întru mărirea lui Dumnezeu.

În numele Primăriei Huedin a toastat d. dr. Iliescu, pentru Prea Sfinția Sa și pentru d. Alex. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor.

În numele curatoratului bisericesc din Huedin, a vorbit d. primcurator dr. Aurel Tâmașiu avocat.

În numele Agru-lui a toastat d. prof. dr. Al. Borza, pentru Prea Sfinția Sa.

În numele preoției a vorbit părintele prepozit dr. Octavian Domide, arătând tratamentul vitreg la care este supusă preoția noastră și spiritul ei de jertfă pentru binele neamului.

D. prof. dr. Iuliu Hațiegan, într-o înflăcărată cuvântare, povestește un episod din viața Înaltului Arhiepiscop și coleg de școală și a d-sale, arătând necesitatea supremă a conlucrării religiei și științei, documentând că știința fără de religie este moartă. În continuare d. Iuliu Hațiegan arată situația morală a societății după războiu, ridicând păharul pentru resurrecția și renașterea morală a națiunii.

Tuturor le răspunde și le mulțumește Înalt Prea Sfinția Sa printr'un vibrant toast. În acelaș timp salută pe reprezentanții tuturor confesiunilor prezenți la banchet.

Serbarea populară.

După terminarea banchetului oferit în cinstea Prea Sfinției Sale Episcopului mulțimea credincioșilor s'a întrunit din nou în curtea școlii primare din Huedin, unde a asistat la serbarea populară, dată de satele cari au participat la serbări.

Serbarea populară a fost deschisă de corul din suburbia Dâmbul-Rotund, sub conducerea tânărului cleric Crișan.

Părintele Virgil Pop din Morlaca fost deputat, printr'o frumoasă cuvântare, pe care o vom publica în numărul viitor, arată meritele și veritabila muncă de apostolat a Prea Sfinției Sale Episcopului Iuliu, relevând o mulțime de scene ducioase din ciclul vizitațiilor canonice.

În urmă au fost mult admirate, corurile comunelor Aghireș de sub conducerea d-lui Calugăru, corurile comunei Gârbău de sub conducerea părintelui Gherman, precum și frumoasele dansuri naționale din comuna Morlaca și a Șoimilor din Sâncrai. Deasemenea s'au prezentat bine cerceșii din Huedin și școala primară din Poieni, executând figuri gimnastice suedeze.

Concertul Reuniunii Corale Unite din Cluj

La orele 9.30 a avut loc în sala de gimnastică a Școlii de arte și meserii un frumos concert dat de Reuniunea Corală Unită din Cluj, sub conducerea distin ului măestru I. Caranica.

Concertul a fost un eveniment artistic de o rară valoare, care dela început și până la sfârșit a emoționat și a stârnit entuziasmul numeroasei asistențe.

Programul concertului a fost foarte bine ales, având bucăți din compozițiilor cei mai cu renume, iar doinele cântate de d-na Lya Pop, a cărei personalitate muzicală nu mai are nevoie de aprecierile noastre, au stârnit adevărate furtuni de aplauze.

În timpul unei pauze a plăcut foarte mult și a impresionat poezia ocazională a d-nei Olivja Anca, învățătoarea și preoteasa din Brăișor.

Deasemenea a fost foarte frumoasă cuvântarea părintelui Sabin Truția, care asemenea se va publica în întregime în numărul nostru viitor, care a evocat o mulțime de momente din viața de adevărat păstor a Prea Sfinției Sale Episcopului Iuliu.

La sfârșitul concertului Prea Sfinția Sa mulțumește tuturor pentru frumoasele clipe de înălțare cu adevărat sufletească ce i-le au oferit.

După concert a urmat dans până în zori.

Prin serbările dela Huedin populația a răsplătit Prea Sfinției Sale munca apostolică depusă ceas cu ceas pentru ridicarea nivelului moral al națiunii, dovedind în acelaș timp spiritul său de recunoștință față de adevărații săi conducători.

Raportor.